

BOYUN EGME

HAFTALIK SIYASI GAZETE ■ 8 KASIM 2019 CUMA ■ SAYI: 194 ■ 1 TL

Keyiflerine göre sözleşme hazırlayıp senetle uyguluyorlar: Özel okul öğretmenlerine senet imzalatılıyor

Özel okulların öğretmenlerini işe alırken imzalattıkları sözleşmeleri okutmamaları yaygın bir uygulamaydı. Şimdi buna bir yenisi eklendi: Patronlar öğretmenlere ticari senet imzalatıyor. Senet bir koşula bağlı değil, açkça 'istediklerimi yapmazsan, senedi icraya veririm' diyorlar. • Sf 4

ALIN SİZE
DEVLETİN
KÜÇÜLMESİ!

ZEHİR İSPANAKTA DEĞİL PİYASADA

RUSYA NİYE GERİ GÖNDERİYOR?

Gündemimizden hiç düşmez: Rusya şu kadar ton domatesi geri gönderdi.

"Ruslar bize düşman o yüzden böyle yapıyorlar" diyerek geçiştirilirdi. Herhalde çok kişi de "Avrupalılar da böyle, oysa yıkasalar bi' şeycik olmaz" diye de düşünmüştür.

Oysa bütün bu geri göndermelerin, çok açık ve basit iki nedeni var.

Birincisi, ülkemiz tarımı zehirli kim-

yasaların kuralsız ve bilinçsiz biçimde kullanılmasından mustarip.

Böyle olunca ihraç edilen sebze ve meyve de denetlendiğinde kolaylıkla "sorunlu" çıkabiliyor.

İkincisi, Rusya'da Sovyetler Birliği'nden devralınmış çok ciddi bir kamu denetimi var. İthal edilen ürünle bitmiyor, içeride pazara sürülen ürün de denetleniyor. Her aşamada... • Sf 2

İSPANAGA NE OLDU?

Yüzlerce yurttaş birden çok ilde yedikleri ıspanak yüzünden hastalanarak hastanelerin acil servislerine koştu. Belirtileri, olası zehirlenme nedenlerini toplamak Sağlık Bakanlığı için çok kolay. Hastaların yedikleri yemeklerden örnekler alarak tahlil etmek, gerçek zehirlenme nedenini detaylı bir biçimde ortaya çıkarmak için bütün imkânlar var.

Nitekim zehirlenme vakalarıyla ilgili açıklama da yapıldı: Ot karışmış!

Bu açıklamanın inandırıcı olabilmesi için yapılması gereken şey basitti: İnceleme raporlarının kamuoyuna açıklanması. Yapılan tetkiklerin meslek kuruluşlarının da ulaşabileceği şekilde paylaşılması.

Yapılmadı. Peki, ıspanağa ne oldu?

• Sf 3

ZEHİRLENMEMİZ DEĞİL ZEHİRLENMEMİZ TESADÜF

Son zehirlenme vakalarında yenilen ıspanağın kaynağı Ankara Beypazarı olarak açıklandı.

Öte yandan ülke çapında tüketilen ıspanağın önemli kaynaklarından birisi Ege'de. Gediz havzasında üretiliyor.

Burada ise önemli bir sorun var: Gediz havzası kirlenmiş durumda. Sanayi atıklarıyla! Tarlalar, şimdi zehirlenmiş olan Gediz'in suyuyla sulanıyordu. Artık sulama Ege gibi bir coğrafyada sorun.

Üstelik Gediz'in suları yine de kullanılıyor tarımda: Ürünün yıkanması için! Bu yüzden zehirlenme haberleri gelmeye başladığında ilk akla gelen olağan şüpheli Gediz oldu. Toprakla çok karışmış olarak toplandığı bilinen ıspanak yıkanması sırasında zehirlenmiş olabiliirdi. Kısa sürede zehirlenmelerin Beypazarı kaynaklı olduğu anlaşıldı.

Böylece Gediz'in sanayi atıklarıyla zehirlenmiş suyu şüpheliler listesinden düştü. Sorunsa devam ediyor.

Besin zehirlenmeleri artık gündelik yaşamımızın bir parçası oldu. Bozulmuş, günü geçmiş gıdaların insan yaşamını hiçe sayan patronlarca yemekhanelerde işçilere yedirilmesi ya da orduya uyanık bir tüccarın sattığı bozuk etlerin askerlere yedirilmesi gibi nedenlerle yaşanan zehirlenmeler sıradanlaştı.

Şimdi buna market raflarından saldıran zehirler eklendi. Birkaç gün içinde ıspanaktan zehirlenen yüzlerce kişi hastanelere akın ederken, "yediği nardan ölen küçük kızın" haberi gazete sayfalarına düştü.

Zehirlenme nedeni hakkında resmi gayriresmî çok şey söylendi. Tüm söylenenler aslında aynı noktayı işaret ediyor:

Bir, ülke tarımı çöktü. Nehirleri bile zehirlendiler ve çiftçinin tarlasını suladığı, ürününü yıkadığı su bile zehirli. Çiftçiliği öldürdüler ve şimdi üç kuruş daha kazanabilmek için olmadık böcek zehirlerini, düşüncesizce kullanan üreticilerle, üreticiden aldığı ürün bozulmasını diye olmadık kimyasallar kullanan aracılardan elindeyiz.

İki, "devlet küçülsün" diye diye denetimsiz bir piyasa yarattılar. Üretim denetlenmiyor, ürün denetlenmiyor, market bile denetlenmiyor.

Üç, kimse hesap vermiyor! Denetimsizliğin hesabını vermesi gerekenler yurttaşlara kızıyor: Aldığınız sebze yiye yıkamazsanız, ıspanağı ayıklamazsanız böyle olur diye...

SOSYALİZM: UCUZ GIDA VE DEVLET DENETİMİ

Büyük market zincirleri, perakende tekelleri piyasaya hâkim olmuş durumda. Üreticiden ucuza alıyorlar, pazarda tekel oldukları için fiyatı belirliyorlar. Ucuza sattıkları da söylenebilir: Pazarcular bile onlardan şikâyetçi oluyor, piyasayı düşürdükleri için. Her şey tek merkezde toplandığı için denetim yapılabilir, dağıtım planlanıyor.

Tabii sonuçta tüm bunlar daha fazla kâr, daha fazla kazanç için yapılıyor.

Sosyalizm bugün büyük zincirlerin yaptıklarını çok daha büyük ölçekte ve halk için yapmıştı. "Önünde kuyruk vardı" diye karikatürleştirilirdi. Sovyetler Birliği'nin perakende satış organizasyonu halka ucuz ve denetlenmiş gıda sağlıyordu. • Sf 2

KURUMLARI KAPATTILAR HALKI ATEŞE ATTILAR

Devlet küçülsün dediler. Birçok kurumu kapattılar, birçoğunu özel-leştirdiler. Çiftçiye tohum sağlayan da kapandı, kimyasalları nasıl kullanacağını gösteren de... Üretimi ve ürünü denetleyen kurumlar da yok artık.

Sonuç ortada. • Sf 3

PİYASACILARIN 'OLAĞAN ŞÜPHELİ' MERAKI

"İşte olağan şüpheliler..." Bir yayın organı, ıspanak zehirlenmeleriyle ilgili haberine bu başlığı atmış. Haberde fotoğraflananlar arasında market zinciri yok, tarım ilacı yok, tüccar yok. Bir sürü bitki var!

Böyle demişler yani: "Yabancı ot karışmış. O yüzden ıspanak yiyorum derken bunları yiyenler zehirlenmişler." Bu hikâyenin biraz fazla basit olması bir yana...

Yabancı otlar gelip kendileri mi karışıyor ıspanağa! • Sf 3

Rusya niye geri gönderiyor? Çünkü denetliyor!

Rusya'nın geri gönderdiği sebzelerimiz hakkında hiç düşündünüz mü? İhracatçının ettiği zarara üzülürken, 'onların geri gönderdiği zehirli domatesi biz yiyoruz' diye kaygılanmanız daha doğru olur.

Rusya'nın geri gönderdiği domatesler, çilekler yıllardır gazete sayfalarından eksik olmuyor. Konu önemli çünkü tonlarca ihraç malının geri gönderilmesinin bir ekonomik etkisi var.

Oysa sorunun ekonomiden, iki ülke arasındaki ilişkilerden, ihracatçının kazancından, kaybindan daha önemli bir boyutu var. Doğru soruyu sormak ve doğru yanıt bulmak gerekiyor: Niye yapıyorlar?

Rusya örneğin tonlarca domatesi niye geri gönderiyor?

"Ruslar bize düşman o yüzden böyle yapıyorlar" hiç akıllıca bir açıklama değil. Sonuç olarak ortada bir ticari bağlantı var. Tonlarca domates için anlaşmalar yapılmış vs.

Daha kötü bir açıklama ise Avrupalılar gibi Rusların da fazla müşkülpesent olduğu, denetimi gereğinden fazla sıkı tuttıkları.

Oysa, bütün bu geri göndermelerin, çok açık ve basit iki nedeni var.

Birincisi, ihraç edilen sebze ya da meyve sorunlu! Basitçe geri gönderen haklı: Kullanılmış bir böcek zehiri ya da kimyasal gübre gıdayı tüketecek olanlar için tehlikeli sonuçlar vermiş. Bu yüzden de geri göndermişler.

İkincisi, sorun gizlenememiş! Rusya'da Sovyetler Birliği'nden devralınmış çok ciddi bir kamu denetimi var. İthal edilen ürünle bitmiyor, içerde pazara sürülen ürün de denetleniyor. Her aşamada... Dolayısıyla, bulaşmış bir kimyasal ya da yanlış kullanılmış bir gübre sonucunda "zararlı" hale gelmiş olan ürün bu denetimde tespit ediliyor.

Bunun kapitalist Rusya'nın doğasına çok da uygun olmadığını da söylemek gerekir. Sonuçta bu tür uygulamalar "serbestliği" ile ünlü

piyasa ekonomisine zincir vuruyor aslında: Halk yararına piyasanın özgürlüğü kısıtlanıyor!

Sovyetlerin çözülmesinden sonra kuralsızlığın bulunduğu bütün fırsatlardan yararlandığı kapitalist Rusya'da bunun olabilmesinin nedeni ise şu: Sovyetler Birliği'nin bütün çabalara rağmen tamamen ortadan kaldırılamayan mirası. Toplumsal alışkanlıklar ve sosyalizmin devrettiği kurumlar.

Standartları koymak değil uygulamak önemli SOVYETLER'DE DENETİM: PAZAR İÇİN DEĞİL HALK İÇİN

Sovyetler Birliği'nin ve Sovyet sosyalizminin en güçlü yanlarından birisi, merkezi planlama ve her şeyin çok büyük ölçeklerde tek merkezde toplanacak şekilde yapılmasıydı.

Sovyet iktidarı, çok büyük bir ülkenin yükünü taşıyordu ama bunun yarattığı bir avantaj, kapitalist ülkelerde onlarca ayrı merkezde tekrar tekrar yapılan çalışmaların bir kez yapılması ve 200 milyon insanın emrine sunulmasıydı.

Kapitalist rekabetin kaynakları kurutan anarşisi de olmayınca akılcı kurallar geliştirmek ve bu kuralları çok geniş bir ülkede uygulamak büyük bir kazanç sağlıyordu.

HALK İÇİN ALINAN KARARLARIN UYGULANMASI

Üstelik standartları, yani kuralları oluşturan kurumlar aynı zamanda denetim organizasyonu da yönetiyordu.

Kafanızda canlandırabilirsiniz: Merkezi Ankara'da olan bir kuruluş diyetim anaokullarında çocukların günlük beslenme ihtiyaçları üzerinde çalışıyor ve buna göre menüler çıkartıyor. Bu kuruluşun ülkenin her yerinde, illerde ve

ilçelerde şubeleri var. Tek tek tüm okullarda denetimi bunlar yapıyor. Uygulamada ortaya çıkan sorunları merkeze bildiriyor. Merkez, tüm şubeleri yönlendiriyor.

Üstelik bu kuruluş, gıdadan, havalandırmaya, giyimden inşaata kadar her alanda kurallar ve standartlar geliştiriyor, bunları tek elden yaygınlaştırıp uyguluyor.

Kapitalizmin kimya tekelleri ile başbaşa bıraktığı çiftçinin tüm ülkede kendisine yol gösteren bir kurumdan hangi bitkiye ne kadar gübre vermesi gerektiğini öğrendiğini düşünün. Üstelik bu çiftçinin (çiftçi dediğimiz belki bir devlet üretme çiftliğinin sorumluları) aynı kurum tarafından denetlendiğini...

Tek bir kurum derken elbette, birbiriyle sıkıca entegre edilmiş devlet kurumlarından söz ediyoruz. Sovyetler Birliği döneminde konumuz olan gıda güvenliğini sağlayan kurumun adı Rusya Tarım Ürünleri Denetim Ajansı (Ros-selkhoznadzor). Bugün Rusya'da bu işlev Rus Tüketici Kontrol Kurulu adını almış bir kurum tarafından yürütülüyor. Tüm ülkeye yayılmış şekilde benzer alt kurullarla çalışıyor.

Sosyalizm: Ucuz gıda ve devlet denetimi

Büyük market zincirleri, perakende tekelleri piyasaya hakim olmuş durumda. Üreticiden ucuz alıyorlar, pazarda tekel oldukları için fiyatı belirliyorlar. Ucuz sattıkları da söylenebilir: Pazarcular bile onlardan şikayetçi oluyor, piyasayı düşürdükleri için. Her şey tek merkezde toplandığı için denetim yapılabilir, dağıtım planlanıyor.

Tabii sonuçta tüm bunlar daha fazla kâr, daha fazla kazanç için yapıyor.

Perakende tekelleri üreticiden ürünü ucuz almakla yetinmiyor, tekel olmanın gücüyle tarla kapatıyor! Banka kredileriyle, "mazot parasıyla" boğuşan üreticiyle daha

baştan neyi üreteceğini, kaç alacaklarını bağladıkları sözleşmeler yapıyorlar.

Tüketici için iyi bir şey gibi görünür: Bazen pazardan daha ucuz satıyor marketler. Bu sayede.

Üstelik, üretim önceden planlanıyor. Böylece ucuz gitmesin diye çöpe giden domateslerden kurtuluyoruz belki de...

SOSYALİZMİN MARKET ZİNCİRLERİ

Oysa malesef sonuç bu olmuyor. Fiyatlar düşmüyor tekellerin kârları artıyor. Ürünün daha iyi kontrol edilmesini beklerken, en yaygın marketlerden zehirli ıspanakların fişkırdığını görüyoruz.

Sosyalizm bugün büyük zin-

cirlerin yaptıklarını çok daha büyük ölçekte ve halk için yapmıştı. "Önünde kuyruk vardı" diye karikatürleştirilirdi oysa Sovyetler Birliği'nin perakende satış organizasyonu halka ucuz ve denetlenmiş gıda sağladı.

Ürünlerin halka ulaştırılması sorununun çözümü için ülkenin tamamında GUM (Devlet Büyük Mağazası) ve TsUM (Merkezi Büyük Mağazası) isimleri altında büyük perakende satış mağazaları ağı kurdular. İlk mağazalar Moskova'da 1921 yılında açıldı. 1941 yılına gelindiğinde SSCB'de 44 büyük perakende satış mağazası açılmıştı. Bu sayı 1975'te 580'e ulaştı.

Bugünün alışveriş merkezlerini andıran bu mağazalar bugünden

farklı olarak kapitalist tüketim kültürünün yayıldığı yerler değildi. İşçi sınıfının tüketiminin demokratikleşmesi, sosyalist bir yaşam tarzına katkıda bulunmak; bunun için gerekli satış, satın alma ve tüketim normlarının oluşturulması gibi işlevleri vardı. Emekçi halkın hayatını kolaylaştırmak için, erişilebilirlik, ürün çeşitliliği, gıda güvenliği ve kalitesi, uygun fiyat öncelikleri ile oluşturulmuşlardı.

Geniş bir ürün yelpazesine sahip büyük perakende satış mağazaları müşterilerin gerekli tüm ürünleri bir binada satın almalarını sağlamakta, satın alma işlemini hızlandırıp basitleştirmekteydi. Söylemeye gerek yok, AVM'lerin bir "yaşam hapishanesine" dönüştüğü yıllara

gelene kadar, emperyalist propagandanın pek sıcak bakmadığı bir şeydi bu.

Doğrudan satışların yanında malların eve teslim edilmesini sağlar, bilgi büroları, paketleme masaları, yazar kasalar, anneler ve çocuklar için emanet büroları, bankalar, postaneler vb. de mağaza bünyesinde bulunurdu.

Mağazalarda satışa sunulan ürünlerin kalitesi devlet standartlarına uymak zorundaydı. Bu standartlar sürekli olarak denetlenirdi. Kusurlu ürünlerin satışa sunulmaması, mağazalardaki hijyen koşullarının, ürün çeşitliliğinin sağlanması, savurganlığın önlenmesi için devlet denetim organları kesintisiz faaliyet yürütürdü.

ZEHİR VAR, YABANCI OT VAR AMA GIDA GÜVENLİĞİ YOK

Son yaşanan vakalar da dahil, gıda zehirlenmelerinde "nasıl oldu" sorusuna odaklanılırken, bir daha olmaması için önemli olan soru sorulmuyor.

Bunun nedeni ise şu: Aslında somut olarak yaşanan olaya neden olabilecek birden çok faktör var. Yani aslında bakıldığında zehirlenmenin belirli bir nedeni olsa da, ortada zehirlenmeye neden olabilecek çok fazla yanlış var!

Bu nedenle herkes örtbas etme, konuyu hızlıca kapatma peşinde. İlk günden itibaren ortaya atılan olasılıklara bir bakalım. Yaygın bir alanda çok sayıda zehirlenme görüldü. Bu durumda yenilen ıspanağın pişirilme biçiminden, tazeliğinden vs. bağımsız olarak ortada bir zehir var demekti.

Son yapılan açıklamalara göre tetkik edilen ıspanaklarda "atropin" ve "scopolamin" adlı kimyasal bileşiklerin varlığı tespit edilmişti. Bunların kaynağının ıspanağa karışmış yabancı ot olduğu söylendi. Bu ot "adam otu" ya da "güzel avrat otu" olabilirdi.

Öncelikle tetkik sonuçları bir bütün olarak açıklanmadığı için bu bilgi yeterli görünmüyor. Zira tetkiklerde başka kimyasallara rastlanıp rastlanmadığının da söylenmesi lazım! Gerçekten böyle bir karışma olmuş olsa bile yaşanan zehirlenmelerin sebebi bu olmayabilir!

Nitekim, Beypazarı Ziraat Odası Başkanı Mustafa Ateş, böyle bir karışma olsa bile bunun en fazla 150 - 200 kiloluk mahsülde olabileceğini, Beypazarı'ndan 15 bin ton ıspanak gönderildiğini söylüyor. İstanbul'un bir ucundan öbür ucuna giden bir alanda sözünü ettiği ölçüde bir "yanlış ürün" dağılımı olamayacağına işaret ediyor ve şöyle diyor: Tarlanın küçük bir alanında karışıyor ıspanağa, 15 tonda yaklaşık 150-200 kilo. Yani yüzde 5'i geçemez, ıspanağa karışan bitki. Dolaşısıyla 40 kişiye yayılması çok zor. Çiftçiden sonra problem olması muhtemel.

Altındaki nedenlere bakıldığında görülmüş şunlar:

ıspanak üreticisi yalnız bırakılmış durumda. Neyi nasıl kullanacağını bilmiyor, devletin bu konuda bir desteği de yok.

ıspanak'ta genellikle böcek zehiri kullanılmıyor, bu yüzden devletin ruhsat verdiği ilaçlar da yok. Bunun sonucu zehir kullanan üreticinin bunu rastgele ve bilgi almadan yapması. Böcek ve yabancı ot zehirlerinin bekleme sürelerine (varsa) uymuyor. Ürün denetimi yok. Hiç üzerinde durulmuyor ama eğer koca bir market zincirinde satılan paketlenmiş ıspanağa yabancı bir ot karışırsa ve bu tespit edilemiyorsa...

Hepimizin hayatı tehlikede demektir!

ISPANAĞA NE OLDU?

İstanbul'da başlayan ve onunla sınırlı kalmayan ıspanak zehirlenmesi vakalarının sayısı her gün yeniden ve artırılmış olarak açıklanıyor ama henüz gerçek açığa çıkmış değil. Tarladan sofraya giden zincirde belli ki birden çok 'olağan şüpheli' var ve hepsi de olası günahlarını örtme çabası içinde.

3 Kasım Pazar akşamı İstanbul'un bir ucundan öbür ucuna kadar zehirlenme vakaları bildirildi. Hastanelerin acil servislerine ilk belirlemelere göre 45 hasta benzer belirtilerle başvurmuştu. Bu sayı İstanbul dışından katılımlarla birlikte hafta içinde 200'ü aştı.

Hastalanan yurttaşlar yedikleri ıspanak yemeği nedeniyle görüş bozukluğu, göz büyümesi, bilinç kaybı gibi şeyler yaşıyorlardı.

Devlet kurumlarından konuyla ilgili herhangi bir sağlıklı açıklama bu sıralarda gelmedi.

Yurttaşlar, acil servis hekimlerinden alınan bilgilerle yapılan haberlerden zehirlenme nedenlerini öğrenmeye çalışıyorlardı.

İl sağlık müdürlüğü ve tarım müdürlüğü gibi kurumlardan açıklamalar gelmeye başladığıdaysa tek sonuç kafaların daha da karışması oldu.

BAYAT YEMİŞLERDİR DİYEN BİLE OLDU!

Birkaç gün içinde zehirlenmelerin nedeni ile ilgili yapılan açıklamalar ve basında çıkan haberler inanılmaz bir çeşitlilikteydi. İktidara yakın ve her sorunu bir biçimde yurttaşlara havale edip kurtulmaya eğilimli medya organlarında "tekrar ısıtma sırasında oluşan nitrit zehirlenmesi" bile ilk saatlerde pek rağbet gördü.

Aradan geçen günler ortaya çıkan bilgi kirliliğinin durumun belirsizliği ile ilgili olmadığını gösterdi. Daha en başta belirtilen neler olduğu, zehirlenmeye neyin neden olabileceği gibi bilgilerin sağlık bakanlığı elinde toplanması iş değildi! Bunun ötesinde çok kısa bir sürede ıspanakların nereden geldiği, hangi üreticiden çıkıp, hangi tüccardan geçtiği gibi bilgilerin de kolaylıkla tespit edilebileceği görüldü.

İktidar ve kendisine bağlı bürokrasiye tabloyu netleştirmek,

sisi dumanı dağıtmak konusunda hiç istekli olmadı. "Yapılan tetkiklerde anlaşıldı" açıklamaları yaparken bile tetkiklerin detaylarını halkla paylaşmamayı tercih ettiler.

Basında çıkan haberler, ilgili kişilerin yaptığı açıklamalar sayesinde bir şeyler aydınlandığında devlet kurumları da açıklamalar yapıp, herkesin öğrendiği şeyleri üstelik saptırarak duyuruyordu.

NİYE BÖYLE OLUYOR?

ıspanak neden zehirliyor? Son yıllarda sürekli artan bir biçimde neden gıda zehirlenmeleri yaşıyoruz? Bu soruların yanıtını ayrıca vereceğiz ama önce "bu karmaşa neden ortaya çıkıyor?" Gıda zehirlenmesinin nedenini ortaya çıkarmak, nasıl olup da insanların marketten aldıkları ıspanakla zehirlendiklerini belirlemek niye bu kadar zor oluyor?

Birinci neden açık: Sadece AKP iktidarı değil, bütün bir devlet bürokrasisi böyle olaylar

yaşandığında ilk olarak "gizlenmesi gereken bir sorun" olduğunu düşünüyor. Yandaş bir tüccar, bozuk ıspanak satmış olabilir, işin sonunda bir AKP'li zarar görebilir. Hiç olmadı güzide bir işadamımızın ya da namlı bir şirketin adı "kirlenebilir". Bu yüzden sorunu ortaya çıkarmak, asıl kaynağı bulmak ve halkla paylaşmak değil, mümkün olduğu kadar olayı karartmak gerekiyor.

İkinci neden daha derinlerde: Kapitalist piyasa düzeni ve onun devlet iktidarı altında tam bir dayanıklık egemen. Koordinasyon yok, denetim hiç yok.

Üçüncü nedense çok felsefi: Zehirlenme şundan olmuş diyerek geçiştirmek, "peki bir daha olmaması sağlanabilecek mi" sorusunu sormamak, "neden buysa, bundan sonra da olabilir. Gıda güvenliği diye bir sorunumuz var ve çözülüyor" denilmesine engel olmak... İlgili herkesin derdi bu.

KURUMLARI KAPATTIKLAR, HALKI ATEŞE ATTIKLAR

Devlet küçülsün dediler. Bir çok kurumu kapattılar, bir çoğunu özelleştirdiler. Çiftçiye tohum sağlayan da kapandı, kimyasalları nasıl kullanacağını gösteren de... Üretimi ve ürünü denetleyen kurumlar da yok artık.

Tüm Üretici Köylüler Sendikası Başkanı Sadık Turan'ın yaptığı açıklamada söyledikleri gerçekten çarpıcı:

Örneğin; Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü vardı. Üretime dair bilgiler vererek köylüyü bilinçlendirir, neyi ne zaman yapacak, nasıl yapacak konularında da bilgilendirme yaparak üretimin her aşamasını takip ederdi, fakat kapatıldı.

Zirai Mücadele, Karantina Genel Müdürlüğü vardı. Tarımsal üretimde hasere ve zararlılarla zirai mücadele yol ve yöntemlerini gösterir, ilaç kalıntı ve kontrol işlerini yapardı. O da kapatıldı.

Gıda İşleri Genel Müdürlüğü vardı. Tüketilen gıdanın içeriğinin, sağlıklı ve temiz olması için kontrol ve denetimini yapardı.

Bunlar ve benzer çokça kurum

kapatıldı ve bu işlevleri tam anlamıyla görece kurumlar artık yok.

Et Balık Kurumu ve Süt Endüstrisi Kurumu özelleştirildi, sonuçları çok ağır oldu. Sonra yeniden Et ve Süt Kurumu olarak açıldı ama bu sefer de üretime değil, ithalatçı politikalara öncelik verdiler. Artan et fiyatlarını dengeleyeceğimiz diyerek yapılan et ithalatı, besicilik yapan köylülerin hayvanlarını yok pahası-

na satmasına sebep olurken, et fiyatlarını da düşürmedi. Köylü ucuzca sattı, halk pahalıya tüketti kazanan araçlar ve ithalatçılar oldu.

Şimdi de Et Süt Kurumu elindeki ithalat fazlası 50 bin ton eti satacak yer ararken stok fazlası nedeniyle, ne alım ne de kesim yapmadığından, olan yine hayvanını kestiremeyen köylüye olmaktadır.

PİYASACILARIN 'OLAĞAN ŞÜPHELİ' MERAKI

"İşte olağan şüpheliler..." Bir yayın organı, ıspanak zehirlenmeleriyle ilgili haberine bu başlığı atmış. Haberde fotoğraflanmışlar arasında market zinciri yok, tarım ilacı yok, tüccar yok. Bir sürü bitki var!

Böyle demişler yani: "Yabancı ot karışmış. O yüzden ıspanak yiyorum derken bunları yiyenler zehirlenmişler."

Oysa, 21. yüzyılda ülkenin bir ucunda üretilen öbür ucuna taşınıp satılırken, koca koca zincir marketler bu ürünleri raflarına taşıırken ortaya çıkan zehirlenmeyi ıspanakla zehirlendiklerini belirli zehirli mantar toplayıp yemiş gibi sunmak büyük bir aymazlık.

Yabancı ot karışması fazla basit görünüyor. Yüzlerce

insanın, üstelik hepsi birbirinden çok farklı yerlerde yaşayan yüzlerce insanın, bir gece zehirlenip hastanelere taşınması, "tarladan toplanmış yabancı ot karışmış işte" ile açıklanabilir mi?

Üstelik zehirlenenler ıspanağı "pazarda satan köylüden" almış değil. İstanbul Tuzla'da ya da Tekirdağ Süleymanpaşa'da ıspanak satan market, sattığı ıspanağı denetlemiyor mu? Paketlerken ayıklamıyor mu? Bunları yapmıyorsa, açıkça zehirlenmelerden sorumlu olmuyor mu?

Yandaş ayrı, sözde muhalif olanı ayrı dert olan medya organlarıysa suçlu fotoğrafları basmakla yetiniyor.

Suçlu: Ot! Ayağa da kalkamaz ki...

Türkiye Komünist Partisi, maddi kaynaklarını üyelerinin ve dostlarının, dışından tırnağından artırdıklarıyla partiye aidat ve başış verenerin katkılarıyla oluşturuyor.
Türkiye Komünist Partisi'ne başışlarınızla katkı koyabilirsiniz. Hesap numaralarımız şöyle:

T. HALK BANKASI
Kadıköy/İstanbul Şubesi
Şube kodu : 0140
Hesap no: 16000060
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR960001200914000016000060

YAPI KREDİ BANKASI
Ümraniye Çarşı Şubesi
ŞUBE KODU : 1171
HESAP NO: 87854153
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR490006701000000087854153

AKBANK
Bahariye Şubesi
Şube kodu : 0141
Hesap No : 0128702
Türkiye Komünist Partisi IBAN:
TR320004600141888000128702

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

Keyiflerine göre sözleşme hazırlayıp senetle uyguluyorlar

ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİNE SENET İMZALATILIYOR

Özel okulların öğretmenlerini işe alırken imzalattıkları sözleşmeleri okutmamaları yaygın bir uygulamaydı. Şimdi buna bir yenis eklendi: Patronlar öğretmenlere ticari senet imzalattıyor. Senet bir koşula bağlı değil, açıkça 'istediklerimi yapmazsan, senedi icraya veririm' diyorlar.

Patronların Ensesindeyiz Özel Okul Öğretmenleri Dayanışma Ağı'na gelen ihbarlar, özel okul patronlarının, kurumlarında çalışan öğretmenlerin haklarını nasıl gasp ettiklerini gözler önüne seriyor.

İmzalanan "sözleşme metni"nin önceden okutulmaması, işverenin öğretmen ile karşılıklı olarak imza atmaktansa kendi imzasını bekletmesi, öğretmenlere sözleşmenin ıslak imzalı bir nüshasının verilmemesi ve sözleşme şartlarının öğretmen aleyhine düzenlenmesi gibi uygulamalara ek olarak, PE'ye gelen yeni ihbarlar gösteriyor ki bazı okullarda öğretmenlerden sözleşmeye teminat olarak senet alınmakta.

Hukuki adıyla "bono" olarak da bilinen senetler, aslında ticari işlemlerde kullanılıyor.

Bu senetlerin öğretmenlere imzalatılması özel okul patronlarının tüccar mantığıyla hareket ettiklerinin bir göstergesi olarak okunabilir. Zira bu senetler öğretmenleri istifaya zorlamak ya da hak arayan öğretmenleri baskı altına almak için kullanılabilir. Gelen ihbarlara göre kurumun isteği doğrultusunda işten çıkarılan öğretmenler, bu senetlerin kendilerine iade edilmeyeceği tehdidi ile istifa dilekçesi imzalamaya zorlanıyor.

PE Özel Okul Öğretmenleri Dayanışma Ağı'na ulaşan öğretmenler, sözleşmelerinin genellikle patronları tarafından ihlal edildiğini söylüyor ve "bu koşullar altında teminat göstermesi gereken patronlar değil, biziz" diyorlar.

Sözleşmeleri zaten kendi lehine düzenleyen tüccar kurumlara sormak istiyoruz: Bir

örneğini bile vermek istemediğiniz standart sözleşmelerdeki haksız hükümler öğretmenleri yeterince zincirlemiyor mu?

Öğretmenlerin gözünü bir de senetle mi korkutuyorsunuz?

Sözleşme koşullarını genellikle özel okul

patronları ihlal etmekte olduğu halde; sizler öğretmenlere neden senet vermiyorsunuz? "Sözleşme koşullarına teminat" olduğunu söylediğiniz senetler asıl sizin sözleşme koşullarına isterseniz uymamanızı teminat altına alıyor olmasın?

PATRON
MAFYASI

İMZALAMAYIN BİZE ULAŞIN

Senet imzalamak zorunda bırakılan öğretmenlerimiz; kendi isteğiniz dışında işten çıkarılıyorsanız istifa dilekçesi imzalamayınız. Bu tür tehditlere boyun eğmek zorunda değilsiniz. Böyle bir durumda karşılığımız **0541 9400514** veya **iletisim@patronlarinensesineyiz.org** iletişimi

kanallarından bize ulaşabilirsiniz. Patronların Ensesindeyiz Özel Okul Öğretmenleri Dayanışma Ağı

Not: PE Ağı'na ihbarı yapan öğretmenin talebi doğrultusunda kendisinin ve okulun adını saklı tutuyoruz.

MPLUS GRUP'TA İŞE GİRERKEN BOŞ SÖZLEŞMEYE İMZA

Sözleşmeyle işe aldıklarına sözleşmenin içinde bir de boş kağıt imzalatan Mplus grup bu imzayı keyfi işten çıkarmalar için elinde tutuyor.

Emlak Konut, Suryapı, Ağaoğlu, Varyap, Sinpaş gibi pek çok inşaat şirketi ve pek çok toplu konutun içinde bulunduğu 36 ayrı yere tesis yönetim hizmeti veren MPlus Grup çalışanları yaşadıkları sorunları Patronların Ensesindeyiz Ağı'na iletti.

MPlus işçilerinin aktardığına göre, şirket işe alırken işçilerin bir kısmına sözleşme içerisinde boş bir sayfayı imzalattırıyor. Bu sözleşme, işten keyfi çıkarma için el altında tutuluyor. Bu sayede işçiler üzerinde baskı kuruluyor.

Şirkette işten çıkarılıp hakları ödenmediği için patron ile davalık olan pek çok işçi bulu-

nuyor. Çalışanlar işten çıkarılan işçilere haklarının verilmemesi, özellikle kıdem tazminatı alamayan birçok işçi olduğunu ifade ediyor. Ayrıca çalışanlar için niteliğine göre az kişi ile çalışıldığı için fazla mesai yapmaya ve görev tanımları dışında işlerde çalışmaya zorlandıklarını aktarıyor.

Patronların büyük bir kural tanımazlık ile yasal güvenceleri dahi yok saydığı, işçilerin üzerinde her türlü baskı aracını işlettiği bir dönemde işçilerin iş yerlerinde yaşanan tüm hukuksuzlukları, hak ihallerini ifşa etmesi ve mücadele başlığı haline getirmesi, örgütlenmesi çağrısını yineliyoruz.

PLATİN YAPI İŞÇİLERİ OYALİYOR

Tek Yol Plus firmasının taşeronu Platin Yapı tarafından ücretleri ve tazminatları ödenmeden işten çıkartılan işçiler haklarını almak için firma önünde direnişe başladı.

Platin Yapı firmasında çalışan şirketin iflas ettiği gerekçesiyle maaşları ve tazminatları ödenmeden işten çıkartılan işçiler, İnşaat-İş Sendikası öncülüğünde alacaklarının ödenmesi talebiyle ana yüklenici konumundaki Tek Yol Plus firmasının Kavacık'taki merkez binası önünde eyleme başladı. Patronların Ensesindeyiz Dayanışma Ağı'na konuşan işçiler, sabah saatlerinden itibaren firma önünde beklediklerini ama muhatap bulamadıklarını, haklarını alana kadar da eylemlerini sürdürmekte kararlı olduklarını belirttiler.

Daha önce arbulucuya da gittiklerini belirten bir işçi "Arbulucuya gittik ama bizim

yüzümüze bile bakmadılar, bizi değil patronu dikkate aldılar, dolayısıyla o yolla hiçbir şey alınamayacağını anladık. Daha önce haklarını almak için eylem yapıp kazanan arkadaşlarımız bizi İnşaat-İş sendikasıyla irtibata geçirdi. Sendikayla beraber eylem yapmaya karar verdik ve buradayız." dedi. İnşaat-İş Sendikası temsilcisi Yunus Özgür, "Aslında 28 Ekim için eylem koymuştuk ama şirket yetkilileri sendika ile iletişime geçti ve 'eylemi yapmayın, hesap numaralarını gönderin, sorunu çözelim' dediler. Bu arada bizi oyalayıp zaman kazandılar. Fakat daha sonra firma bizimle iletişimi kesti. İşçi arkadaşlarımızı arayıp, 'sendikayı aradan çıkarın biz paralarınızı vereceğiz' demişler. Fakat işçiler bu teklifi kabul etmeyip, bizimle hareket etmeye karar verdiler." diye konuştu.

DENİZBANK ÇALIŞANLARIN 10 DAKİKASINA GÖZ DİKTİ

İşten çıkarma ve mobbing haberleriyle gündeme gelen Denizbank'ta iletişim merkezi çalışanlarının öğle araları 1 saatten 50 dakikaya indiriliyor.

Çalışanların aktardığına göre öğle aralarının süresinin kısılması konusunda yazılı bir karar duyurulmadı fakat WhatsApp gruplarından çalışanlara bu yönde bildirimlerde bulunuluyor.

Daha önce yönetim kararlarıyla molalarda geçirilen saniyelerinin hesaplanmasıyla gündeme gelen banka şimdi de yüzlerce banka emekçisinin çalıştığı ve en yoğun çalışılan bölümlerinden biri olan iletişim merkezindeki öğle aralarını fiilen kısma arayışında. Denizbank işyeri komitesi buna karşı bir bildiri yayımlayarak mücadele çağrısında bulundu.

"Molaların Saniyeleri Bitti, Öğle Arasının 10 Dakikasına Göz Diktiler" başlığını taşıyan bildiriye çalışanlara şöyle sesleniliyor:

Mobbingin kural haline geldiği bir işyerinde bizden kısılacak 10 dakikalar bitmez. Sömürülecek işçi çaresizce boyun eğmeli, yoğun, daha da yoğun çalışma şartlarına uyum sağlamalı. Ne de olsa dışarıda iş yok, işe alınabilecek milyonlar ise kopıda.

Sevgili dostlar, patronla aynı derecede cüretli olunmazsa "bu da olmaz" dediğimiz her şey olacak, ne yazık ki üzerimizdeki sömürü daha da derinleşecek. Ya hayatımız sömürü çarkında daha kötüleşecek ve patron semirteceği ya da kendimiz için mücadele edeceğiz.

Sizleri öğle aralarımızın kısılması girişimine son verilmesi için iş yerimizdeki komiteyle iletişime geçmeye, örgütlü bir şekilde sömürüye karşı birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz. Patronların Ensesindeyiz Haberleşme Mücadele ve Dayanışma Ağı'na ulaşarak işyeri komitemizle iletişime geçebilirsiniz.

BİMEKS'İ BOŞALTTILAR, İŞÇİLERİN HAKKINI ÖDEMEDİLER!

Türkiye'nin en büyük teknoloji ürünleri mağazalarından biri olan Bimeks, mali krizi gerekçe göstererek önce birçok mağazasını boşalttı, sonra da sırayla kapatma işlemine giderek yüzlerce işçiyi işten çıkardı. Yaklaşık 900 işçi, neredeyse hiçbir hakkını alamadan işten çıkarılırken, bir Bimeks işçisinin Patronların Ensesindeyiz Ağı'na

ulaşarak neler yaşadıklarını anlatması ve bunların yayımlanması tüm ülkede yüzlerce eski Bimeks çalışanını harekete geçirdi.

Patronların Ensesindeyiz Ağı'na ve Sol Haber Portalı'na ulaşan Bimeks çalışanları uğradıkları haksızlıkları anlattılar ve PE'den haklarını alabilmek için bilgi ve yardım istediler.

SAMANALTI / Sait Munzur

